3de. JAARGANG — CURACAO DEN 30n. OCTOBER 1886. — N° 148

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI. N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa rest luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

31 Oct. *Harrison* van Liverpool.
9 Nov. *Oranje-Nassau* „ Amsterd.
11 „ *Valencia* „ New-York

CALENDARIO.
October-November.

31	DOMINGO	XX desp. di Pentec. S. Quintin.
1	LUNA.	TODOS LOS SANTOS.
2	MARTES.	*Memoria di toer difuntoe.*
3	RAZON.	S. Humberto, ob.
4	HUEBES.	S. Carlos Borromeo, ob.
5	VIERNES.	S. Zacarias i Elisabeth.
7	SABRA.	S. Wilibrordo, ob.

STAND DER MAAN.
E. K. 3 Nov. 12 ure 29 m. P. M.

Opkomst der Zon:
1 Nov. 6 ure 10 min.
Ondergang der Zon:
1 Nov. 5 ure 50 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

31 Oct. *Duitsche St.* naar Hamburg.
1 Nov. *Philadelphia* .. New-York.
3 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.

BERICHT.

Naar wij vernemen zal binnen korten tijd door de *Commissie voor R. K. Scholen* gevolg worden gegeven aan art. 11 van haar Program, dd. 15 Juni 1885, voor de KATHOLIEKE BIJZONDERE SCHOOL TE OTROBANDA. Gemeld artikel luidt: „ Ouders en Voogden, die „ mochten verlangen dat aan leer- „ lingen geheel of gedeeltelijk kost „ en inwoning verstrekt wordt van- „ wege de Commissie, gelieven „ zich hiervoor tot een der Leden „ te wenden. De Commissie hoopt „ eenmaal in staat te zijn een „ INTERNAAT op te richten."

De *Commissie* heeft zich hiertoe in betrekking gesteld met de Eerwaarde Fraters van de Congregatie te Tilburg, welke door wijlen Mgr. J. Zwijsen tot verspreiding van het Katholieke Onderwijs gesticht werd. De tegenwoordige Algemeene Overste, de Hoog. Eerw. Pater M. F. de Beer, heeft aan het Vicariaat van Curaçao een drietal zijner Eerw. Fraters welwillend ter beschikking gesteld, van welke de Eerw. Overste reeds jarenlang het bloeiende INTERNAAT te „ Rouwenberg" in Noord-Brabant als directeur bestuurde.

In een weldra te verschijnen Program zal de Commissie nader de inrichting van het INTERNAAT bekend maken.

BIJDRAGEN

tot de Geschiedenis van het R. K. Geloof in de Kolonie Curacao.

ARUBA (VII).

Tot hiertoe gaf de kronijk van de St. Anna-parochie op het eiland Aruba ons de bijna volledige geschiedenis van een der oudste Roomsch Katholieke gemeenten dezer Kolonie. Men moge die gemeente "aan den Noord" gerust de onbeduidendste plaats der wereld heeten; maar in hare stichting, haren voortduur en haar tegenwoordig bloeiend bestaan moet men, zij het ook op kleine schaal, den geest van organisatie der Katholieke Kerk bewonderen. Ettelijke tientallen, geloovigen zijn in het geloof der Roomsche Kerk gedoopt en onderwezen. De priester-missionaris, wellicht hun eerste apostel, komt te overlijden: maar vooraf neemt hij maatregelen, dat onder de Katholieken de éénheid van geloof bewaard en de doop- en huwelijks-wetten nauwgezet worden nageleefd. Nu en dan laat Gods heilige Voorzienigheid — toeval zou de mensch het heeten — een priester van het Amerika's vasteland eenige dagen op Aruba vertoeven. Een nieuw leven wordt het Katholiek geloof op dat verlaten eiland ingestort. Men vraagde hem niet af, of hij rechtzinnig dan wel van de voorvaderlijke leer afgedwaald was: hier gold voor beiden .. De mijnen kennen mij, en ik de mijnen!" Die priester was *missionaris*: de weinige dagen van zijn verblijf onder arme en geheel onbekende mede-katholieken was voor dezen een tijd van vreugde en zaligheid. De waarheden van het geloof werden nog eens met duidelijkheid en nadruk voorgehouden: op nieuw werden de gezamenlijke openbare godsdienstoefeningen geregeld; de tijdelijke bestuurder en leidsman der katholieke gemeente werd bevestigd of aangewezen: en de nagelaten officiëele acten wezen den eerstvolgenden missionaris zeer gemakkelijk den weg om zich spoedig op de hoogte te stellen van den toestand eener ook hem ten eenenmale onbekende R. K. Gemeente. Het „ gaat en onderwijst alle volkeren " is der Katholieke Kerk ingeschapen en haren Missionarissen volkomen toevertrouwd. De zegen van den Apostolischen Stoel van Rome rust op hunnen arbeid: en als later, dikwerf eeuwen na de vestiging eener Katholieke gemeente van armen en behoeftigen, door den Prefect of Apostolischen Vicaris der Missie aan het Hoofd der Kerk een verslag wordt opgezonden, dan luidt het: Een geloof, één doopsel, één God en Vader — Jezus Christus —, van *allen!*

Uit de vorige Bijdragen blijkt, hoe het Rozenkrans-gebed en de Processie van den Rozenkrans niet weinig den geest van Geloof en de eenheid van de Geloovigen onderling hebben bewaard. Behalve immers dat deze godsdienstige oefening bestaat uit een koralen-snoer — hier vermelden wij dit voor minder bekenden met dat gebed! — waaraan men menigvuldige keeren het *Onze Vader* en het *Wees gegroet* godvruchtig bidt, herinnert men zich daarbij aan- en overweegt men niet minder dan de vijftien belangrijkste en meestal hoofdwaarheden van het Katholiek Geloof. Met den bloei van het Rozenkrans-gebed gaat dus noodzakelijk, bij afwezigheid van een Priester-missionaris, het voorbestaan van den Katholieken Godsdienst en Zijne beoefening allerinnigst te zamen. Een bewijs te meer hiervoor leverde ons de Katholieke Gemeente „ aan den Noord " van Aruba. Geen wonder, dat alle Missionarissen tot op onze dagen die godvruchtige oefening meer en meer onder de gemeentenaren trachtten levendig te houden en dieper wortel te doen schieten.

Een waardig slot van de Bijdragen tot de geschiedenis van de St. Anna-Kerk „aan den Noord" leverde ons eene Correspondentie, waarin het volgende vermeld staat betreffende de plechtige oprichting van het Aartsbroederschap van den Allerheiligsten Rozenkrans en de eerste luistervolle processie welke daarop, in het begin dezer October- of Rozenkransmaand, gehouden werd. Daaromtrent werd het volgende vermeld.

..Het is opmerkelijk, hoe de Katholieken van het Noorddistrict de gunst hebben gewaardeerd, dat in hun kerk de Aartsbroederschap van den H. Rozenkrans mocht worden opgericht. Ik zend U daarom een kort verslag van de plechtigheid der oprichting van het Broederschap en van de Processie, die daarna ter eere van de Koningin des H. Rozenkrans gehouden is. Ongetwijfeld zal U tot uwe voldoening daarin het bewijs vinden, dat het tegenwoordige geslacht van het Noorddistrict de voorvaderlijke godsvrucht tot de H. Maagd en haren Rozenkrans niet verloochend, maar als een kostbaren schat bewaard en tot op heden levendig gehouden heeft.

Ware ons priesterlijk personeel voltallig geweest, het zou op den eersten Zondag van October, die voor de parochie van den Noord altijd van bijzondere beteekenis zal blijven, niet ontbroken hebben aan eene solemneele H. Mis; maar, zooals U bekend is, waren wegens het vertrek van den Zeer Eerw. Heer van Koolwijk slechts twee Priesters op het eiland aanwezig: bovendien had de Pastoor der St. Anna-kerk in last de tweede H. Mis te gaan celebreeren in de St. Franciscus-kerk te Oranjestad, eene omstandigheid, die bij de morgen-plechtigheden kortheid van duur noodzakelijk maakte.

Alleen het aanzienlijk getal geloovigen, die onder de H. Mis tot de tafel des Heeren naderden, bewees reeds bij het aanbreken van den dag, dat in de parochie aan den Noord een geheel bijzondere feestdag gevierd werd.

Onnoodig te zeggen, dat de versiering van het altaar, waarboven de afbeelding prijkte der H. Moedermaagd, aan St. Dominicus den Rozenkrans toereikende, en omkransd met de afbeeldingen der vijftien geheimen, aan de plechtigheid van het feestgetij beantwoordde. Ook buiten, rondom het kerkgebouw, vertoonden de effen en net gebaande voetpaden, waarop 's namiddags de Processie zou voorttrekken, een feestelijk aanzien, dat door de wapperende driekleur, die op verschillende plaatsen was geplant, niet weinig werd verhoogd.

Omstreeks vier uren p. m. kwamen de geloovigen opgetogen van blijdschap naar het kerkgebouw toestroomen, ten einde aan de plechtigheid van de instelling des Broederschaps en aan de Processie deel te nemen. De menigte werd weldra zoo groot, dat de betrekkelijk ruime St. Anna-kerk dezen keer niet meer dan twee derden der aanwezigen kon bevatten. Ten half vijf ure klonk het „ Veni Creator Spiritus", dat van den voet des altaars ten hemel opsteeg en blijkbaar de harten der aanwezigen stemde om de genade en hemelsche zegeningen te ontvangen, die de Gever van alle goed op de voorbede van de Koningin des H. Rozenkrans over hen ging uitstorten. Na de gebruikelijke toespraak over het Broederschap van de H. Rozenkrans, begaf zich de Pastoor dêr gemeente, die tot de oprichting daarvan gemachtigd was, naar de beeltenis der H. Moedermaagd, aan wier voeten hij het „ Ave Maris Stella" aanhief, dat door de vereenigde zangkoren van de St. Franciscus- en St. Anna-kerk voortgezet en voleindigd werd. In eerbiedige stilte werd vervolgens het procesverbaal der oprichting aangehoord. Thans was het gewenschte oogenblik daar, dat een aanzienlijk getal geloovigen zich onder de banier van de Koningin des H. Rozenkrans zou scharen en ten aanschouwe van hemel en aarde getuigenis ging afleggen van hunne kinderlijke liefde jegens Maria en van hun onbeperkt vertrouwen op hare voorspraak en moederlijke bescherming. Hadden die uitverkozen zielen zich 's morgens reeds door het ontvangen der H. Communie tot dezen plechtigen stond voorbereid, thans bewezen de innige godsvrucht en diepe eerbied, waarmede zij, aan den voet van de Communiebank neergeknield, den gewijden Rozenkrans ontvingen, hoezeer zij het lidmaatschap van het Broederschap des H. Rozenkrans en het kindschap van Maria op prijs stelden. Na de inschrijving der leden in het register van het Broederschap geschiedde de Processie, die de kroon zette op de plechtigheden, die waren voorafgegaan. Niets zal U een juister idee van den luister dezer Processie kunnen geven, dan eene schets van hare organisatie.

Voorop ging het processiekruis, aan

beide zijden vergezeld door 4 lantaarndragers tot eerbiedige herinnering van de vroome gewoonte, die de voorvaderen bij hunne onvergetelijke Processie rondom de Rozenkranskapel gevolgd hadden.

Achter het kruis gingen de mannen, wier lange rij door een vaandeldrager gesloten werd.

Nu volgde de beeltenis der H. Maagd, op eene versierde baar gedragen door tien meisjes van achtien tot twintig jaren, en voorafgegaan en gevolgd door vijftien meisjes van minderen leeftijd, die ieder in hoedanigheid van Bruidje een versierde kaars droegen. De kaarsen waren versierd volgens de symbolische kleuren der vijftien geheimen van den Rozenkrans. Vandaar verdeelden de bruidjes de beeltenis der Hemelkoningin in drie groepen: de eerste vijf met blauw versierde kaarsen liepen onmiddelijk voor de beeltenis; de tweede vijf, met rood versierde kaarsen achter de beeltenis, daarna een vaandeldrager en vervolgens de vrouwen, wier rij gesloten werd door de laatste vijf bruidjes, die wit versierde kaarsen droegen. Achter deze laatste bruidjes ging de laatste vaandeldrager, die gevolgd werd van de beide zangkoren boven reeds vermeld, en eindelijk het Allerheiligste, onmiddelijk voorafgegaan door den misdienaar, wien onder de Processie het wierookvat was toevertrouwd, en vergezeld door tien mannen, van welke vier het baldekijn droegen en zes het Allerheiligste met lantaarns vergezelden. Twee misdienaren, die onder het voorttrekken der Processie schelden, sloten den stoet. In deze orde had de plechtige omgang plaats rondom het kerkgebouw. Op een tamelijken afstand van de kerk was een altaar geplaatst, waarbij de processie stand hield en de geloovigen neerknielden, ten einde den zegen van het Allerheiligste te ontvangen. Na den zegen trok men in die zelfde orde naar de kerk terug, waar de plechtigheid met een tweede Benedictie met het Allerheiligste en den lofzang *Laudate Dominum omnes gentes* werd besloten.

Na afloop dezer plechtigheden hoorde men onder de menigte, die huiswaarts keerde, alom deze woorden van tevreden. "Tabata masjar boenita; nunca tabatin tantoe hende"; de Processie was zeer mooi, nooit waren er zoo vele menschen!

NOTICIA.

Aniversario di robo di Estado Eclesiasticonan.

Dia 20 di September pasar a cumpli 16 anja koe, violando toer ley i derecho, Italianonan a kita for di Iglesia su derechonan riba Roma, i comberti Papa-Rei na un prisionero den su Vaticano. Toer anja e fecha-ai ta worde celebrar na Italia: e anja-aki, na consecuencia di un movimiento anticlerical, koe Masoneria tabata prepara i koe gobiernoe no solamente a tolera, ma koe hasta el a favorece silenciosamente, nan tabata teme, koe tantoe na Roma como den otro ciudadnan di Italia hopi desorden serio lo a sosode na ocasion di e aniversario di toemamentoe di Roma.

Na último momentoe gobiernoe mester a toema medida pa hinca miedoe den e perturbadornan di paz. Na Roma, por egemplo, policia mester a bai koe forza contra e persona sospechosonan, koe tabata bini di afor, principalmente for di Romagna, pa bin haci manifestacion contra Vaticano. Algun courant ta sostene, koe na último momentoe e movimientoe masónico a toema asina un extension i e tabata amenaza di jega na asina mal resultado, koe gobiernoe a hajé obligar di sofoké. Den algun círculo di Roma nan ta sostene tambe, koe gobiernoe Italiano a toema e medidanan, despues koe el a ricibi un representacion, koe encargadonan di Potencia extrangeronan a haci n'é.—Com koe esai ta, ta sigur koe e manifestacion anticlericalnan, koe Logie Italiano ta haci na toer ocasion ta mantene un movimientoe na bida, koe ta masjar peligroso, i, manera Ministro Bonghi mees a abserva, esai ta moestra, koe for di anja 1870 e cuestion di un *modus vivendi* den Gobiernoe coe Santa Sede no a bai ni un paso adilanti, ma mas bien el a perde terreno. Esaki ta opinion general, hasta di liberal ilustrarnan.

Politica Italiano contra Iglesia.

Un concesion nobo koe gobiernoe di Italia a haci na favorecedornan di toer movimientoe anti-clerical ta un circular, den cual Ministro di Culto, Tajana, ta prohibi biramentoe di monja i toer otro profesion religioso. Asina mees tambe gobiernoe a doena un orden obligando hermananan di *Sapienza*, major parti di nan ta mucha muher di nobleza, na desocupa nan conbentoe "pa pobernan di un barrio koe gobiernoe ta kibrando," sin embargo koe Cardenal Sanfelice a ofrece gobiernoe su propio palacio archiepiscopal p'e pobernan.

Na Roma gobiernoe ta permiti courant susjinan moestra populacho casnan na oenda Jesuitanan ta biba.—Gobierno mees a doena egemplo pa poersigi Jesuitanan, corriendo coe nan for di e local, koe nan tabata ocupa den Colegio Sud-Americano i kibrando, sin ningun necesidad, e kamber, den cual San Stanislao Kostka a bida i koe nan tabata conserba coe tantoe honor den e edificio-ai.—I esaki a sosode henteramente na contradiccion coe e promesa solemnenan, koe Comandor Rallazi, secretario i *factotum* di Cas Real, a haci últimamente di conserba e santuario-ai.

Berdaderamente ta difícil pa hende comprende com por jega na tin un *modus vivendi* den Vaticano coe Gobiernoe Italiano, mientras esaki ta den manoe di Logienan koe, den nan furia di poersigi Iglesia, no solamente ta profana toer lo ke tin di mas sagradoe, ma hasta toer antigüedad históriconan, koe ta gloria i orguljo di Ciudad Eterna.

Ainda mas di Jesuitanan.

E sublime Decreto, den cual Su Santidad a doena Sociedad di Hesus últimamente un prueba asina briljante di su aprecio, a haci un impresion profunda principalmente den Alemania. Pa Catolicanan mérito grandinan di Jesuitanan tabata sempre un asuntoe conocir, i e Decreto no por tabata sino un afirmacion di e respeto, koe nan a sinti semper pa e Jioenan di San Ignacio di Loyola: ma pa hombernan di *Culturkamp* Aleman e documento-ai tabata un berdadero escándalo: no solamente pa e elogio, koe Papa ta haci di Jesuitanan, ma tambe, i principalmente, pa e circunstancianan di tempoe, den cual voz di Su Santidad a larga mundoe tendé riba e asuntoe-ai. Coe e lei di dia 21 di Mei di e anja-aki promer paso ta doenar riba camina di paz den Iglesia coe Estado na Prusia, i ademas gobiernoe Prusiano a compromete formalmente di haci un completa revision di e leinan di *Culturkamp*. Awor toer hende sabi, koe Iglesia no ta exigi i sostene solamente su derecho i libertadnan den educacion i instalacion di pader secularnan, ma koe é ta pone un interes particular den desarroljo liber di conbentoenan ó di Orden i Congregacion religiosonan. P'esai awor e hombernan ireconciliabile di *Culturkamp* a haja di golpi miedoe di un bolbementoe di Jesuitanan den Alemania.... ....." ; Imposibel! Locura! Asina un cos nos no por spera pa un homber manera Bismarck! No bale la pena, pa nos drenta un polémica ai-riba, mi sikiera pa nos perde un palabra riba e asuntoe-ai!" Asina hombernan di *Culturkamp* ta grita den nan courantnan; ma sin embargo, nan no *por* keda ketoe riba asuntoe di Jesuitanan, i diariamente nan ta dedica algun columna di nan courant na e *imposibilidad i locura*. Palpablemente nan ta aleuw di ta sosegar, i tin di nan koe hasta ta pone un condicion den nan tolondramentoe : "na último caso larga toer pader i monjanan bolbe bini" — esakinan ta bisa spantar — "basta noema koe Jesuitanan keda afor." I despues ta sigi riba e esclamacion-ai, manera coestumber, un serie di acusacion loco contra Jesuitanan, sin koe nan por trece nada di balor contra nan.

Dr. Windthorst a bisa un dia: "Si gobiernoe mees no bolbe jama Jesuitanan, anto socialistanan lo haci esai," i e tempoe-aí von Bismarck a responde, koe mas bien é tabata spera di mira Jesuitanan bolbe na cabez di socialismo etc. Awendia sin embargo opinion general ta, koe den promer sesion di *Reichstag* lo ta papiar di abolicion ó por lo menos di enmendacion di e lei contra Jesuitanan i koe, si en caso Jesuitanan lo keda afor ainda algun tempoe mas, á lo menos otro religiosonan lo bolbe bini Alemania, probablemente den e anja-aki mees, ma *sigur* den otro anja. ¡Dios doena koe e speranza realiza!

Monsenjor F. E. C. Kieckens

a barca dia 16 di e loena-aki na Hoelanda bordo di vapor *Colland* pa bini Curaçao, via New-York. Ademas di e Rev. Zusternan koe, manera nos a participa caba, ta companja Monsenjor Kieckens pa doena nan serbicionan di amor den nos Hospital di pobernan, e tres Rev. Fraternan di Tilburg (mira nos *Aviso*) tambe ta bini huntoe. Nos ta spera koe banda di dia 11 di November nos por doena e respetable biaheronan un bon-bini di coerazon.

Un Canjon-Krupp.

Den ultimo dianan di September un canjon, koe Senjor Krupp a traha pa Italia, a pasa den stacion di ferrocarril na Lanaeken (Bélgica). E prenda-aí tin un largura di 14 metro, na su parti di atras é tin un circunferencia di 5.60 metro, i é ta pisa 120.000 kilogr. E tabata cargar riba cuater wagon marar cerca otro; cada un di e wagon tin 16 wiel. E cuater wagonnan, koe, marar cerca otro ta forma dos, por carga un peso di 140.000 kilogr., i nan mees ta pisa 78.000 kilogr., di modo koe e canjon i e wagonnan ta pisa huntoe mas ó ménos 200.000 kilogr.

Ora e carga-mónstruo a poné na movimientoe den stacion, riélnan toer a kraak i coe satisfaccion toer hende a mira e canjon bai haci su biaha, sin koe e camina di ferrocarril a sufri danjoe di consideracion.

Un pustamentoe.

The Lancet, un courant di London, ta participa formalmente, koe un dokter na Paris, Senjor Bouiller, koe també a inventa un medio pa cura locura causar pa mordementoe di cachor loco, a desafia profesor Pasteur p'é larga un cachor loco mordé na su braza ó na su pia; Bouiller també lo larga un cachor loco mordé na presencia di testigoe. Infalibilidad di Bouiller su remedi lo ta poner na bista di mundoe, mientras na mees tempoe ningun balor di Pasteur su inoculacion lo no ta ménos claramente probar di e manera-ai.

Si e desafio worde aceptar, hende lo por supone coe razon koe toer e dos dokternan, tantoe Pasteur como Bouiller, ta atacar caba di locura sin koe ningun cachor loco a morde nan.

Baas riba baas.

Mundoe henteer a tende muchoe di e dos célebre junadornan di nos tempoe-aki. Un Americano Dr. Tanner, a keda poco tempoe pasar 40 dia sin come, i últimamente Succi, un Italiano, koe a pasa 30 dia di juna, tabata obheto di muchoe scirbimentoe. E dos célebre junadornan aí tabatin nan baas ta mas di 200 anja pasar. Na anja 1616 a moeri na Valprofonde (Francia), un mucha homber di 14 anja, jamar Jean Godeau, koe a biba cuater anja i diez-un loena sin come ni bebe. N'e tempoe aja dokternan di mas famar a afirma e hecho-ai, i un cantidad di boeki tabata scirbir aí-riba.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 29n October 1886.

Aan den Heer *P. de Gorter*, havenmeester en loods, tevens scheepsmeter alhier, tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof voor den tijd van *eene maand* verleend, met vergunning om zich naar de kust van *Zuid-Amerika* te begeven.

Gedurende den verloftijd van den Heer *De Gorter* voornoemd, de functiën van Havenmeester opgedragen aan den Heer *F. De Witt Evertsz* en die van Scheepsmeter aan den Heer *C. B. De Gorter*.

Vergunning verleend aan den Heer *J. A. Tydeman*, predikant bij de Vereenigde Protestantsche gemeente alhier, om eene dienstreis te ondernemen naar het eiland *Bonaire*.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Den 16n October jl. heeft de Hoogw. Heer Mgr. F. E. C. Kieckens met de Stoomboot Calland de reis van Nederland naar Curaçao aanvaard. Behalve de Eerwaarde Zusters die met zijn HoogEerw. de reis naar hier ondernemen om in het Ziekenhuis aan de Curaçaonaars heur liefdediensten te bewijzen, maken ook het drietal Eerw. Fraters van Tilburg (zie ons *Bericht*) deel uit van het reisgezelschap. Tegen den 11n der volgende maand hopen wij den eerbiedwaardigen reizigers het hartelijk welkom te mogen toeroepen.

NEDERLAND.

Den 1n. October jl. zijn H. M. Koningin Emma en H. K. H. prinses Wilhelmina op het lustoord *Soestdijk* aan een groot ongeluk ontkomen. In de voorzaal van genoemd verblijf viel nl. een arm van een der kroonlichten aan stukken neder juist in de nabijheid van de Vorstelijke personen.

— Op uitnoodiging van den HoogEdelGestrengen Heer N. VAN DEN BRANDHOF, Gouverneur van Curaçao, doen in Nederland de Heeren H. B. KIP, Oud-Gouverneur van Curaçao, C. W. R. SCHOLTEN Jr., Directeur der K. W. I. Maildienst, Mr. HARRY BARGE, Lid van het Hof van Justitie en van den Raad van Bestuur in de Kolonie Curaçao, en G. A. B. HELLMUND, Consul van St. Domingo, een beroep op de liefdadigheid van de Nederlanders tot leeniging van de rampen, welke op 17 Augustus jl. de eilanden Curaçao, Bonaire, en Aruba getroffen hebben.

BUITENLAND.

ROME, 18 Oct. — Het Vaticaan heeft de Fransche regeering aangezocht om mede te werken tot het doen ophouden van de vermoording der Christenen in Tonking.

— De *Moniteur de Rome* publiceerde heden den tekst van het apostolisch schrijven waarbij de H. Vader de bisschoppelijke hierarchie invoert op het vasteland van Indië. In dit belangrijk document schetst Leo XIII in grooie trekken de geschiedenis der missiën in Oost-Indië. De Paus herinnert aan de overlevering, volgens welke de H. Apostel Thomas het eerst het licht van het Evangelie in deze ver afgelegen streken zou gebracht hebben; vervolgens spreekt hij over de missiën der Franciscanen en Dominicanen in de XVIe eeuw en komt zoo tot de roemrijke geloofsverkondiging van den H. Franciscus Xaverius, den Apostel van Indië. Voorts wordt aangetoond, hoe aan de Sociëteit van Jezus bijzondere lof toekomt, wijl zij opnieuw het heilige kruis in deze verwijderde oorden geplant heeft. Daarna noemt en bespreekt de H. Vader de verschillende missiën van Indië; hij toont aan welken invloed het patronaat van Portugal heeft uitgeoefend, hoe het ontstond, en hoe het thans nader geregeld is bij het Concordaat, dat nu onlangs tus-

schen Portugal en den H. Stoel werd gesloten. Overgaande tot het vaststellen van nieuwe beschikkingen, bepaalt de Paus, dat de zetel van Goa voortaan den rang zal hebben van metropolitaankerk, en dat de titularis den titel zal voeren van patriarch *ad honorem* van Oost-Indië. Suffragaan-bisdommen van Goa zullen zijn: Cochin, Miliapoer en Granganor. Al de overige apostolische vicariaten van het schiereiland van Voor-Indië, eveneens die van het eiland Ceylon en de apostolische prefectuur van Bengalen; worden tot den rang van bisdommen verheven. en onder deze bisdommen wederom zullen zeven den rang hebben van aartsbisdommen. te weten: Agra. Bombay. Verapolis. Calcutta. Madras. Pondichery en Colombo. De aartsbisdommen en bisdommen van Indië moeten in aangelegenheden zich in betrekking stellen met de Propaganda. welke voor de belangen van dit deel der hiërarchie heeft te zorgen; alleen de titularis van Goa en zijn suffragaan-bisschoppen hebben zich te wenden tot de Congregatie van buitengewone kerkelijke zaken. De H. Vader eindigt met de bisschoppen van Indië aan te sporen tot eendracht, onderlinge liefde en ijver om het Rijk van Jezus Christus over den geheelen aardbodem uit te breiden. De Engelsche Regeering heeft bij de invoering der geregelde hiërarchie in verreweg het grootste gedeelte harer Aziatische bezittingen ten opzichte van den Paus de grootst mogelijke welwillendheid aan den dag gelegd en de algeheele vrijheid van den H. Vader, om de kerkelijke belangen in haar Staten te regelen, ten volle erkend. Zeker een schoon voorbeeld, aan katholieke volken, en vooral aan hun Regeeringen, door een protestantsche Mogendheid gegeven!

PARIJS, 15 Oct.—In de zitting der Fransche Kamer van gisteren verzocht de heer Goblet aan de wet op het Lager Onderwijs de prioriteit van behandeling te geven. Mgr. Freppel stelde voor om eerst over te gaan tot het vaststellen der begrooting. De voordracht van den heer Goblet werd gesteund door 317 leden; *tegen* stemden 224.

— Admiraal Aube, minister van Marine, heeft een ontwerp ingediend tot reorganisatie van de marine. Hiertoe zouden een 200,000,000 frs. benoodigd zijn.

— Volgens de *Temps* is het onwaar dat Frankrijk een oorlog uitlokt. Het leger—vertegenwoordigt een democratie, welke meer voor vrede dan voor oorlog is. Wederkeerig wordt in dat blad Engeland beticht, dat het tot krijg aanzet.

— Niets bewijst meer het streven der Franschen, om elk oogenblik voor den revanche-oorlog gereed te zijn, als hunne enorme uitgaven voor het leger. Terwijl Duitschland slechts 1/6 deel zijner staatsinkomsten voor militaire doeleinden gebruikt, besteedt Frankrijk hiervoor bijna ½ der inkomsten. Laatstgenoemd land heeft voor zijn leger in de laatste 12 jaren gemiddeld per jaar, met bijrekening der buitengewone uitgaven, 760,000,000 fr. noodig gehad. Voor Duitschland was het oorlogsbudget gemiddeld per jaar 480,000,000 fr. Hierbij komen nog niet in aanmerking de 158,000,000 fr., die Frankrijk jaarlijks aan pensioenen uitkeert; ook nog niet de uitgaven voor de marine.

SOFIA, 14 Oct.—De uitslag van de verkiezingen in Bulgarije bewijst, hoezeer daar de nationale geest tegen Rusland gestemd is. Van de 521 gekozen leden behooren 480 tot de goevernementeele partij.

— Men zegt dat Rusland het noodzakelijk oordeelt Bulgarije te bezetten.

ST. PETERSBURG, 18 Oct.—Rusland protesteert tegen de Bulgaarsche verkiezingen als zijnde deze onwettig; het zal nu de samenkomst der Sobranje trachten te verdagen.

21 Oct.—De drie Keizers zijn in zake Bulgarije op deze wijze tot overeenstemming gekomen. Rusland zal niet overgaan tot bezetting van Bulgarije, mits Duitschland en Oostenrijk de erkenning weigeren van een door de Sobranje gekozen vorst, bijaldien deze door Rusland niet erkend wordt.

LONDEN, 16 Oct.—De prijzen van het ijzer stijgen.

— 18 Oct. Op de kusten van Engeland heeft een zware orkaan gewoed, die groote schade en het verlies van menschenlevens veroorzaakt heeft.

MADRID, 15 Oct.—President Cleveland heeft de privilegiën ingetrokken, die aan Spaansche scheepen waren toegestaan. De rede hiervan is, omdat Spanje onwillig is, eenige artikelen van het gesloten tractaat na te leven.

— 16 Oct. De maatregel van President Cleveland opzichtens de Spaansche schepen wordt te Madrid eene onhoffelijkheid genoemd. De Cortes, zegt men, zullen de regeering machtiging verleenen om tot het nemen van repressaliën over te gaan.

SANTO DOMINGO.—Men leest in de *Vrijmoedige* van 28 Oct. jl. het volgende:

— Onze berichtgever te St. Domingo schrijft ons, dat de revolutie, geleid door generaal CASIMIRO N. DE MOYA, welke aanvankelijk zóó machtig was, dat zij aan eene spoedige en gemakkelijke zegepraal deed gelooven, eindelijk onderdrukt is geworden. De generaals JUAN GOMEZ en PACHECO, — naar men wil door generaal HEUREAUX omgekocht, — hebben zich respectievelijk te Sabaneta en Montecristy tegen de revolutie verklaard en de wapenen tegen hunne vroegere geestverwanten gekeerd.

Dit verraad had ten gevolge, dat de generaals MOYA en MONCION en zij, die hen vergezelden, de wijk moesten nemen naar Haiti, waar zij door de autoriteiten gevat en naar Port-de-Paix vervoerd worden. Later moesten zich de gen. VILLANUEVA, VALVERDE en anderen overgeven, doch niet zonder bevorens bedongen te hebben, dat de staatkundige gevangenen onmiddelijk in vrijheid zullen worden gesteld. Hieraan is een begin van uitvoering gegeven. Onder de eersten, die op vrije voeten zijn gesteld, bevinden zich generaal F. G. BILLINI, ex-president der republiek, en een aantal jongelingen uit de hoofdstad, die met de wapenen in de hand gevangen werden genomen.

De overwinnaar HEUREAUX, werd in de hoofdstad terugverwacht. Het bericht, volgens hetwelk hij zwaar gewond was, is weersproken. Nochtans liep in de hoofdstad het gerucht, dat hij aan zijne bekomene wonden overleden is.

Verscheidenheden.

— Het vorstendom Bulgarije, met eene bevolking van 2,007,90 zielen (Rumelië niet mede gerekend, dat 815,900 bewoners telt), wordt hoofdzakelijk bewoond door Schismatieken. Het aantal Katholieken in beide gewesten bedraagt slechts 8800, voor wier geestelijke belangen door 11 buitenlandsche en vier inlandsche Priesters in onderscheidene missiën gezorgd wordt; er zijn 11 Katholieke kapellen, een seminarie met op het oogenblik 7 studenten; 2 jongens en 2 meisjesscholen met 175 en 200 leerlingen, een weeshuis en een gesticht voor ouden van dagen. In 1360 vestigden de Minderbroeders missiën in Bulgarije, maar drongen niet tot Sofia en Philippopolis door. In 1600 werd pater Salinati, Apostolisch Visitator van Bulgarije en Noordelijk Thracië, tot Bisschop van Sofia benoemd, welke zetel, met dien van Philippopolis vereenigd, tot 1759 door zijne opvolgers bekleed werd. De missie werd toen een apostolisch vicariaat en in 1834 aan de geestelijke zorg der Redemptoristen toevertroud, welke in 1841 vervangen werden door de Capucijnen, welke thans nog in Bulgarije en Rumelië werkzaam zijn. De tegenwoordige Apost. Vicaris is mgr. Robert Menini, Aartsbisschop-titulair van Gangra. Er bevinden zich in de onderscheidene missiën 11 Priesters en vijf leekebroeders Capucijnen, één Priester en 2 leekebroeders Augustijnen en 5 Zusters van St. Jozef.

— De razende verwereldlijkers en haters van al wat geestelijk is, zouden goed doen, den brief te lezen, door den hr. Paul Delangle, oud-ziekediener in het St. Annagesticht, aan de Parijzer *Croix* gezonden. Deze bediende, een vurig Katholiek, trad den 28 November 1885 in bediening in voornoemd zinneloozengesticht, dat onder het bestuur staat van dr. Magnan, vrijmetselaar en hoofd der loge de la Glacière. De eerste dagen ging het goed, en kon de man in het geheim naar de kerk gaan; maar met Kerstmis moest hij verlof vragen, om de H. Mis bij te wonen en te Communie te gaan. Dat was voldoende: van dan af werd hij vervolgd, beleedigd voor kwezelaar, calotin en andere lieve dingen uitgescholden. En toch zag Delangle in dit gesticht de zieken slaan, de kinderen stampen aan, grijsaards hun kussen op het hoofd binden, om hun het schreeuwen te beletten. Hij zag zelfs een bezemstok stuk slaan op den rug van arme zinneloozen. Dat was allemaal goed, maar zijne Christelijke plichten vervullen, dat was immers eene onvergeefelijke zonde! Delangle verdroeg alles geduldig; doch de kruik gaat zoo lang te water tot zij overloopt, dat moest bij hem ook gebeuren. Op zekeren nacht bevond hij zich wakende aan het bed van een zinnelooze. Eensklaps kreeg de arme man het verstand weêr, en bad hem, een Priester te halen. Het was te laat, om nog al de formaliteiten te vervullen, door de verwereldlijkers uitgevonden, om de zieken zonder de hulp van de godsdienst te doen sterven. Hij sprak den stervende eenige woorden van moed toe, en liet hem een kruisbeeld kussen. De misdaad (!!!) werd gezien, en dr. Magnan gaf den moedigen ziekendienaar 2 maanden huisarrest wegens aanslag op de vrijheid van geweten.... Toen kon Delangle het niet meer uithouden, en nam zijn ontslag. Walgend verliet hij dit huis, waar zulke schandalen gebeuren onder het vaderlijke oog van de prefektuur der Seine. Ziedaar de verwereldlijking! Wij geven haar ter overweging aan al wie nog een greintje gezond verstand bezit, wie nog een greintje medelijden en eergevoel in het hart heeft!

— Aan het St. Vincentius-ziekenhuis, het ziekenhuis Mater Misericordiæ en het Katholieke gesticht voor verwaarloosden te Dublin, is door wijlen advokaat Patrick Smith f 360,000 vermaakt, in 3 gelijke deelen over die weldadige stichtingen te verdeelen.

— Het rijkste volk der aarde zou men den volksstam kunnen noemen, die bij de Amerikanen Grow-Indians heet. Deze stam van 800 huisgezinnen, bestaat uit 3000 personen, en bezit 6,500,000 morgen land, waarvan de waarde op één dollar per morgen wordt geschat; bovendien 11,500 paarden, elk van 20 dollars. In het geheel wordt het vermogen dezer Grow-Indians op 3510 dollars per hoofd berekend.

— Iemand uit Georgia hoeft een middel ontdekt, om aan watermeloenen elken smaak te geven, die maar verlangd wordt. Hij zegt: Vóórdat de meloen begint te rijpen, moet men in het twee derde van den stengel eene spleet snijden van een duim lang; elken morgen giet men een drop of twee van het extrakt in de opening, tot dat men denkt, dat de meloen den verlangden smaak genoeg bezit. Elken morgen, nadat men het smaakgevende extrakt er in gegoten heeft, moet men rond de opening in den stengel een touwtje binden, om het vocht bijeen te houden.

— Volgens de *Kuryer Poznanski*, is in Sept. jl. aan alle Geestelijken van het aartsdiocees Gnesen-Posen, die nog strafbaar waren wegens een of ander vergrijp tegen de Meiwetten, amnestie verleend.

— De klinkers van het lachen. De lach van verschillende menschen heeft het geluid van de klinkers in het alphabet, waaruit een scherp opmerker deze gevolgtrekking maakt. Menschen, die in *a* lachen zijn gul, rondborstig, levendig en luidruchtig; maar dikwijls ook van een wispelturig karakter. Lachers in *e* zijn phlegmatisch en zwaarmoedig. Wie in *i* lagchen, zijn kinderen of eenvoudige zielen, vriendelijk, dienstvaardig beschroomd en besluiteloos. In *o* lachen duidt goedhartigheid en moed aan; maar wie in *u* lachen, moet men vermijden, want dat zijn menschen-haters.

— De alles verschroeiende hitte, die men gedurende de laatste weken (Augustus-September) in Europa heeft gehad, verzekert een hooggeleerd schrijver in de *Pester Lloyd*, is een gevolg van de buitengewone hoogte, die de zon-protuberanzen (stroomen van gloeiend waterstofgaz) ditmaal bereikten. Van de hoogte dezer protuberanzen hangt de normaliteit of abnormaliteit der warmteverhoudingen onzer aarde en der andere planeten af. Wanneer de protuberanzen 12,000 kilometer hoog zijn, hetgeen ongeveer overeenkomt met de doorsnede der aarde, slaan de astronomen er geen acht op, en heeft ook onze aarde een normale temperatuur. Maar niet zelden bereiken deze wisselende zonnevlammen eene hoogte van 100,000 kilometer, en wanneer dit tegen het einde van den winter plaats heeft, verhuizen de winterjassen naar de kleêrkast; gebeurt dit echter in den zomer, zoo als nu in de 2e helft van Augustus, dan wordt men door die ondragelijke hitte, droogte en andere noodlottigheden gekweld, welke zich de traditioneele „oudste bewoners" niet herinneren. De protuberanzen zijn het veelvuldigst en het sterkst op het einde van Juni en in het midden van October, het minst beteekenend in de 2e helft van Mei en in de 1e van Augustus. Gedurende dit laatste tijdperk is de zon niet alleen het tooneel van uitbarstingen, maar ook schijnt de vlamring, die haar omgeeft, somtijds van geen enkele zijde voedsel te ontvangen; maar verteert zich-zelf tot hij ter hoogte van 5 à 6000 kilometer geheel verdwijnt. Wee dan onze aarde! Want hoe lager de vlammenzee in Mei zinkt, te heftiger houden dan de ijsheiligen Servatius, Pancratius en Bonifacius huis; des te boller blazen de Noorder winden hunne kaken op, om met ijzigen adem de hoop van een heel jaar te vernietigen, zonder dat zij behoeven te vreezen, dat de een of andere weldadige zonneprotuberans hun een Quos ego! tegen dondert. De oppervlakte der zon is sedert het midden van Augustus weder het tooneel van herhaalde evolutiën; de protuberanzen werken zich met buitengewone kracht naar omhoog, en bereikten, naar de berekeningen van sterrekundigen, den 24n. Augustus haar hoogste punt: over de 300,000 kilometer. Deze verschijnselen veroorzaakten de afmattende temperatuur in voormelden tijd, die het den armen aardbewoners zoo zuur maakte.

Mi Amigoenan!

Coe vapor *Philadelphia* di New York mi bon amigoe a bolbe aki huntoe coe su esposa i su amigoe di biaha, senjor Michael Alvarez. Mi no tin noode di conta lezadornan di *Amigoe di Curaçao* ki contentoe mi tabata ora mi a subi bordo di vapor pa doena bon-biní na mi estimado amigoe. Raar bé den mi bida mi a goza manera e dia-aí. Naturalmente, ora mi a subi, mi a haci mi compliment na Senjora Eugénie, koe mi a gusta masjar pa su modestia i boenita maneranan, i na Don Michael Alvarez, Ipi su companjeroe den toer su biahanan. Ora promé admiracion i alegria di mi coerazon a baha un poco mi a combida nan pa bai coe mi n'e cas koe mi a hier pa nan den *Caja grandi*. Cieloe! Com Ipi tabata contentoe ora el a mira su cas, koe mi a hier p'é, i toer su meubel boenitanan, koe mi mees a traha coe e masjin i draaibank, koe el a manda mi present foi América. Mi amigoe no tabatin palabra basté pa gradici mi, principalmente ora mi a papia coe n'é e palabranan-aki:

"Mi bon amigoe! Bon-bini coe bo esposa i bo amigoe Michael na Curaçao! Dios bendiciona bo den e estado nobo koe bo a drenta coe decencia i tantoe amor pa nos santa religion. Sí, Dios bendiciona bo i bo esposa, mi amigoe; biba largoe tempoe cerca nos i sigi ser semper un ehempel pa nos catolicanan. Dios bendiciona bo casamentoe coe jioenan birtuoso. Haci di bo cas, un cas di familia civilizar, birtuoso, i berdaderamente catolica. I pa doena bo un prueba di mi alegria coe bo binimentoe, mi ta ofrece bo, como present di fiesta di bo casamentoe, toer e meubelnan aki koe bo ta mira i koe mi mees a traha coe sodor di mi frenta pa paga bo maske ta algoe di tantoe koe bo a haci pa mi."

Manera mi a bisa caba, Ipi no tabatin palabra pa responde mi, ni é no a verwachte un cos asina. Jorando di contentoe é dici: "Masjar danki, masjar danki, mi bon Cobi."

Maike, koe tabata comprende toer kiko mi tabata papia a moestra tambe su contentoe, principalmente ora despues koe mi a papia coe Ipi mi a doené tambe bon-bini sperando koe l'é pasa hopi dia di alegria meimei di nos. Eugénie, koe no tabata comprende ni un palabra, a pidi su Philippe vertale toer p'é na Vlaamsch, i toer pruebanan di stimacion koe Ipi a ricibi a haci su esposa masjar sensibel. El a doena mi su manoe i papiando na hoelandes, el a gradici mi pa mi bon deseonan koe mi tin pa nan, i el a bisa mi koe é ta spera lo mi fica semper nan amigoe di confianza, manera mi tabata semper di su Philippe.

Despues di e ceremonianan-aí i koe ja e biaheroenan a sosega un poco, nos a toema un salú di nan bon-bini. Tabata haci terribel calor, p'esaí nos mesteer a habri toer bentana pa mira di ki banda un poco aire por a drenta cas. Apenas nos a haci esaí i koe nos a sinta pa toema algun refresco, i pa Ipi i su esposa come pida cos, kende koe a drenta cas corriendo, tabata Sjon Panchoe Croes, koe a bini foi Aruba riba mi pidimentoe, pa coeminda nos amigoenan. Ipi a pidi mi tambe pa mi manda noticia di su binimentoe na toer su otro amigoe bieuwnan. Un bé mi a manda dos tres hende na toer camina; ma hopi koe ta biba aleuw no por a bini sino te su manece i dia Doemingoe. No tabata maloe koe esaí a sosode asina, pasobra bisjitanan koe nos amigoenan a haja di Punda e mees dia di nan binimentoe tabata sin fin. Esaí a cansa Eugénie tantoe, koe é mesteer a bai sosega tempran, toer contentoe koe é tabata di tantoe prueba sincero di amistad i aprecio koe tabata moestrar na su bon esposo i n'é mees. Ta jamber noema, koe é no por a comprende toer kiko nos tabata combersa; ma mi ta sigur koe aki un dostres siman mas l'é papia papiamentoe bonbon.

Dia sigiente nos tabata spera toer amigoenan di Ipi foi coenuncoe, i mi tambe tabata warda mi esposa, koe mi a larga bisa bini huntoe coe Law, koe a bai pasa algun dia na cas. Ma mira com awa a stroba nos. Ni dia Huebes ni dia Bierne nan no por a bini; ta terribel manera awa a basja aja-banda. Dia Sabra algun koe ta biba mas acerca a bini, es ta: Boetji Ben coe su esposa Sjon Ana, Herri coe su esposa Sjon Tintin i Sjon Ramon coe su esposa Franciuet. Nan toer kier a bai coenucoe mees anochi atrobe, ma no tabata posibel, awa tabata moestra masjá. Mi tabata ansjar pa mi Carolina i mi jioe Law, koe no a jega. I mi a manda un otro respondi koe mi tabata wardé dia Doemingoe despues di misa. Ma ken por a corda koe awa lo a basja tantoe na coenucoe. Foi dia Sabra anochi te dia Doemingoe 8½ ora di mainta, awa no a jobe, ma basja, manera si tabata coe tobo nan tabata tiré foi den cieloe; a lo menos asina, heudenan di coenucoe abao a conta mi. Hopi dam a kibra i di saloe poco cos a sobra.

Asina mees nan ta conta mi koe banda di *Daaiboo* ta un lamar grandi mees tin coe mas di 10 pia di awa; i si no toema medida na tempoe pa haci e awa plama, mangazinanan di saloe di e boca-ai lo laba limpi bai asina awaceroe bolbe cai duroe atrobe.

Awor mi Carolina, siguiendo mi pidimentoe, a subi su buricoe despues di oir misa (un poco awa no ta stroba mi casá di bai misa.) Tabata diez ora di mainta i anochi siete ora el a jega Punda. Lodo tabata asina jeen toer camina, koe hopi be nan mesteer a baha camna den lodo té na nan roedia i juda nan buricoe tambe sali foi lodo te ora nan haja atrobe un pida camina bon. Danki Dios Sjon Nene di Kenepa tabata bini coe su esposa Barbolina, i el a companja Carolina te na Punda. Ora nan a jega, nan tabata bon cansar i toer na lodo di cabez té na pia. Mas koe diez bé nan a slip i cai boca abao, i na salinja di Jan Kock (nan por a wel pasa otro camina) nan a camna den awa té na nan barica. Mi no por comprende com ningun no a bira maloe di un biaha asina. Despues koe nan a jega i sosega un poco, den un mei ora di tempoe toer a troca nan bistir, i nan a bisti basta kètji pa doena Ipi bon-bini. ¡Ai, ki legria pa nos di tabata unir atrobe coe nos bon amigoe!

Ora toer Ipi su amigoenan a drenta cas coe nan esposa, Eugénie a lamanta contentoe bai ricibi nan coe muchoe amistad i carinjoe, sin ripara cual ta pretoe, ó corrá, ó geel, ó blancoe, manera sa sosode aki mees coe e hendenan di color un poco clá. Nos tabata leza legria i satisfaccion den cara di Eugénie ora é tabata ricibi toer e amigoenan di su esposo bisando: "Combai, combai", koe ta toer kiko e sabi na papiamentoe te awor.

Anochi nos tabatin un bon comementoe i berdadera fiesta. Mi lezadornan mees por comprende com nos a papia hopi di toer kiko Ipi a scirbi, i com el a coeminza cumpli caba lo ke el a priminti mi, di conta nos hopi cos koe é no por a scirbi. Si nos tabata masjar nieuwsgierig pa sabi toer kiko a passa Ipi coe Maike durante nan biahanan, nan tambe, principalmente Ipi, tabata loco pa tende toer cos koe a passa na Curaçao den e dos anja i pico, koe é tabata afó. No ta cos di papia, koe e promer dia koe nos a contra huntoe, nos no a papia reglar di un cos noema, ma di cientoe i mas cuenta. Awor, aki dos siman nos toer lo bai huntoe na mi cas na coenucoe, banda di salinja di Jan Kock. Anto ami, como amigoe mas íntimo di Ipi lo doena un fiesta chikitoe, manera mi tin coestumber. Banda di mi cas mi a drecha un pa Ipi. L'é bai biba promer algun tempoe na coenucoe pa toema frescoe, i ajá l'é haja basta tempoe pa caba su correspondencia, koe de bez en cuando l'é publica, si Dios kier.

Awe tardi nos toer ta bai cas pa nos bai spera Ipi coe Eugénie na casamentoe di siman, i mi ta spera di tin pronto algun nobo pa lezadornan di *Amigoe*.

COBI.

Otrobanda, October 25 di 1886.

AVISO.

Segun nos ta informar, pronto *Comision di School Catolicanan* lo doena cumplimentoe na lo ke ta prescribir den su Programa pa SCHOOL CATOLICA PARTICULAR NA OTROBANDA, fecha 15 di Juni 1885. E articulo-ai ta bisa: "Tata, Mama i Tutornan "koe por ta desea pa Comision en-"cargé di toer o parti di gastoenan "di mantencion i habitacion di disci-"pulonan, lo sirbi diriginan p'esai "cerca cualke di su Miembronan. "E Comision ta spera di ta un dia "na estado di establece un institu-"cion pa INTERNOS."

Pa logra ésai e *Comision di School Catolicanan* a poné na relacion coe Reverendo Fraternan di Congregacion di Tilburg (Holanda), koe difuntoe Monsenjor J. ZWIJSEN a instituí pa extension di Ensenjanza Catolica. Actual Superior di e Congregacion-ai, Mui Reverendo Pader M. F. de Beer, a pone tres di su Reverendo Fraternan bondadosamente na disposicion di Vicariato di Curaçao, di cual tres e Broeder Director tabata hopi anja largoe Director di un institucion pa INTERNOS di "Rouwenberg" na Noord-Brabant.

Den un Programa, koe lo parce den poco dia, *Comision di School Catolicanan* lo publica mas adelanti organizacion di e institucion pa INTERNOS.

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van zilveren en gouden VOORWERPEN, beleend bij de *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m. 30 Juni 1884, onder N°s. 3866 T t/m. 7823 T, zal plaats hebben op Donderdag, den 18n November a. s., en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der interesten.

Curaçao, 28 October 1886.

De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANOENCIO.

Beendemeentoe na fiendisji di PREENDANAN koe tien placa fiá riba nan na *Spaar- en Beleenbank*, eesta eesnan fó di 1 di Januari te 30 di Juni di 1884, bau di N° 3866 T te 7823 T. lo tien loega Djaweebs, dia 18 di November koe ta bini, i dianan koe ta sigui.

Ta pidi doonjonan di e preendanan aji bin paga nan intres afin di evita nan beendemeentoe.

Corsouw, 28 di October 1886.

President,
M. P. CURIEL.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.